

Prvi put u cijeloj zemlji omogućeno je besplatno cijepljenje protiv HPV-a

Besplatno cijepljenje omogućeno je za učenice i učenike prvog razreda srednje škole, te za djevojke i mladiće te dobi neovisno o tome pohađaju li srednju školu. Privremeno je omogućeno besplatno cijepljenje za učenice viših razreda, odnosno za sve djevojke i žene koje se do sada nisu cijepile.

Srednjoškolke i srednjoškolci, te redovite studentice i studenti mogu se cijepiti **kod nadležnog školskog liječnika**, a djevojke i žene koje nisu u školskom sustavu mogu se cijepiti **u epidemiološkim ambulantama nadležnog zavoda za javno zdravstvo**, gdje se mogu dobiti i sve informacije o dobrovoljnom i besplatnom cijepljenju.

Što još možemo učiniti?

✓ Educirati se o odgovornom spolnom ponašanju uključujući:

- odgodu prvog spolnog odnosa do kasnije dobi.
- upotrebu kondoma za one koji su spolno aktivni.

✓ Ne pušiti, ne piti alkohol i izbjegavati druge rizične čimbenike za razvoj raka.

✓ Redovito obavljati preventivne ginekološke preglede.

Cijepljenje ne uklanja rizik već ga smanjuje, pa se redoviti preventivni ginekološki pregledi preporučuju jednako cijepljenim i necijepljenim djevojkama i ženama radi ranog otkrivanja premalignih promjena i raka vrata maternice (PAPA test).

Cijepljenjem protiv raka Cijepljenjem protiv HPV-a

Humani papilomavirus (HPV)

Većina ljudi se tijekom života zarazi HPV-om.

HPV se prenosi s osobe na osobu kontaktom preko kože i sluznica, prvenstveno spolnim putem i izravnim nespolnim kontaktom.

Većina infekcija prođe spontano u roku od dvije godine, bez znakova bolesti.

Trajna infekcija HPV-om uzrokuje **premaligne promjene** (promjene za koje postoji rizik od prelaska u rak) genitalnog (spolnog) područja, **rak** vrata maternice, rak stidnice i rodnice kod djevojaka i žena, rak penisa kod muškaraca, a rak usta i grla, rak analne regije i bradavice anogenitalnog područja kod osoba oba spola.

Rak vrata maternice u Hrvatskoj

Najčešći i najsmrtonosniji rak uzrokovan HPV-om. Treći je po učestalosti rak kod djevojaka i žena u dobi od 15-44 godine. **Jedna od 100** žena će tijekom života razviti rak vrata maternice. **Više od 100** žena godišnje umre od raka vrata maternice u Hrvatskoj. **Više od 2.000** djevojaka i žena godišnje oboli od prekanceroznih lezija vrata maternice.

Postoji cjepivo protiv HPV-a

Dostupna cjepiva protiv HPV-a služe kod ženskog spola za **sprječavanje trajne infekcije i premalignih promjena vrata maternice, stidnice i rodnice, te raka vrata maternice**, uzrokovanih genotipovima 16 i 18. Visoko su djelotvorna u sprječavanju trajne infekcije genotipovima 16 i 18 odgovornim za nastanak 70% raka vrata maternice.

Četverovalentno cjepivo služi i za **sprječavanje premalignih analnih promjena, raka anusa (čmara) i anogenitalnih bradavica** uzrokovanih genotipovima 6 i 11 u oba spola.

Procjenjuje se da je u svijetu do sada primijenjeno više od 80 milijuna doza cjepiva protiv HPV-a. Brojna istraživanja i dugogodišnje iskustvo cijepjenja pokazuju da je cjepivo protiv HPV-a sigurno. Uobičajene nuspojave su blage, kratkotrajne i prolaze spontano, dok su ozbiljne nuspojave izuzetno rijetke. Dobrobit cijepjenja u velikoj mjeri nadmašuje možebitne rizike vezane uz nuspojave.

Dvovalentno cjepivo (genotipovi 16 i 18) primjenjuje se u dvije doze isključivo kod ženskog spola, u dobi od 9 do 14 godina, a nakon petnaestog rođendana u tri doze. Četverovalentno cjepivo (genotipovi 6, 11, 16 i 18) primjenjuje se u oba spola, u dvije doze u dobi od 9 do 13 godina, a nakon četrnaestog rođendana u tri doze.